

Bemærkninger til forslaget

Bemærkninger i anledning af genfremsættelsen

Nærværende forslag er en genfremsættelse af numrene 2, 3 og 7 i det forslag med samme titel, som venstresocialisterne fremsatte den 17. februar 1983 (se Folketingstidende 1982-83, forhandlingerne sp. 6353, 8436 og 11308, tillæg A sp. 3269, tillæg B sp. 1547 og tillæg C sp. 421).

Når hele det oprindelige forslag ikke genfrem sættes, men disse tre numre, skyldes det dels, at hovedparten af de øvrige numre blev vedtaget ved 2. behandling den 19. maj 1983, dels at netop disse tre numre er blevet aktualiseret ved den skandaløse sag om fiksering af en mindreårige i 48 døgn, som netop fandt sted, mens forslaget sidst var til behandling (dog uden at forslagsstillerne vidste noget derom), og som for nylig har givet anledning til helt udsædvanligt skarpe kommentarer fra ombudsmanden, møntet især på sundhedsstyrelsen og på justitsministeriet.

Regeringens oprindelige afvisning af disse tre numre, som skete med henvisning til det nedsatte sindssygelovudvalg, hvis arbejde sandsynligvis vil strække sig over flere år, har da heller ikke kunnet opretholdes. Denne afvisning, som justitsministeren ved 1. behandling den 24. marts 1983 meddelte på indenrigsministerens vegne, er efter ombudsmandens alvorlige kritik tilbagekaldt. Regeringen henviser ikke længere til, at disse spørgsmål vil blive behandlet af sindssygelovudvalget, men indenrigsministeren har tværtimod beordret sundhedsstyrelsen til øjeblikkelig at udarbejde retningslinjer, der kan forhindre gentagelse.

Imidlertid er problemerne omkring bæltefiksering og andre tvangsindgreb ikke af ny dato. Den tidligere ombudsmand, som udførte et stort arbejde vedrørende sindslidendes vilkår og retsstilling, påpegede gang på gang allerede i midten af 1970'erne behovet for klare retningslinjer og retsgrundlag.

Som den seneste ombudsmandsredegørelse bekræfter, så var det korrekt, når forslagsstillerne påpegede, at der m.h.t. retningslinjer ligefrem var tale om tilbagegang, eftersom »fællesinstruksen«

og det ministerielle kontrolorgan var ophørt med at fungere ved de psykiatriske hospitalers udlægning til amtskommunerne. Justitsministeriets påstand om, at »fællesinstruksen« stadig blev efterlevet, er klart dementeret med ombudsmandens redegørelse.

Det er højst beklageligt, at der skal en skandalsag som den nævnte til, før myndighederne begynder at tage henvendelser, henstillinger og forslag på et sådant område alvorligt. Da det nu er klart, at afvisningen af disse forslag skete på et ukvalificeret grundlag, finder forslagsstillerne det rigtigt, at folketingsrådet igen får lejlighed til at drøfte dem.

Generelle bemærkninger

At sindssygeloven er under overvejelse med henblik på revision, jfr. folketingsbeslutningen af 25. maj 1982, bør ikke føre til, at enhver forbedring af sindslidendes retsstilling udsættes til en sådan revision. Mange væsentlige forbedringer vil kunne gennemføres administrativt og uden at foregribe den egentlige lovrevision.

Det er sådanne forbedringer, der er samlet i nærværende beslutningsforslag.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Til nr. 1

For at skaffe viden om forholdene og mulighed for at kunne følge og eventuelt gribe ind i udviklingen foreslås, at ethvert tvangsindgreb (anbringelse på lukket afdeling, fiksering, tvangsbehandling af forskellig art m.v.) skal indberettes.

Til nr. 2

Til urolige patienter anvendes ikke sjældent bæltefiksering og lignende. Omfanget kendes ikke, da der ikke hidtil har været nogen indberetningspligt.

Der skal ikke megen fantasi til at forestille sig, hvor belastende det kan være specielt for stærkt psykotiske patienter at blive lagt i bælte, i enrum, bag en lukket dør, uden fornemmelse af varighe-